

Riskinarviointiyksikkö
Kirsi-Maarit Siekkinen

9.2.2010

Kokous: 7th Meeting between Focal Points and EFSA**Paikka: Holiday Inn Express – Canal de la Villette, Pariisi, Ranska****Aika: 27-28.1.2010****Osallistuja: Kirsi-Maarit Siekkinen****Lisätietoja: www.efsa.europa.eu**

Ranskan elintarviketurvallisuusviraston (Afssa) varapääjohtaja Valerie Baduel avasi kokouksen, jossa käsiteltiin mm. Focal Point –toimintaa 2009/2010, Artikla 36 listan sekä EFSA:n asiantuntijatietokannan tilannetta. Ranskan Focal Point esitteli käytännön yhteistyötä Focal Pointin ja Artikla 36 organisaatioiden välillä esimerkkinä hanke mehiläisten kuolleisuudesta. Kokouksessa käytiin läpi myös EU – Almanakan päivitystä, sekä keskusteltiin ryhmäkeskusteluissa mm. Focal Point –toiminnan yhteistyömahdollisuuksista.

Focal Point -toiminta 2009

Vuonna 2009 FP:t välittivät ja vastasivat yli 100 erilaiseen tietopyyntöön (vrt. v. 2008 81), joista 11 oli kyselyä. Tämän lisäksi FP:t keräsivät ja päivittivät Information Exchange Platform'iin (perustettu EFSA:n ja maiden väliseen tiedonvaihtoon) yli 500 riskinarviointiin liittyvää dokumenttia. FP:t osallistuivat vuoden aikana myös BfR:n kanssa yhteistyössä EU - Almanakan (http://www.bfr.bund.de/cm/255/eu_food_safety_almanac.pdf) tekoon. Edellä mainittujen lisäksi FP:t tukivat jäsenmaidensa Advisory Forum –jäsenten ohella myös kansallisia EFSA:n yhteistyöorganisaatioita (ns. Artikla 36 lista) mm. kannustamalla näitä osallistumaan apurahahakuihin sekä toimeksiantotarjouksiin. Vuonna 2009 EFSA avasi 15 apurahahakua ja 50 toimeksiantotarjousta tai vastaavaa; yhteensä 7,5 milj. euron edestä. Suurin osa FP:sta (*Suomi mukaan lukien*) järjestivät vuoden aikana yhteensä 35 tieteellistä tapahtumaa.

Raportti^o vuoden 2009 FP –toiminnasta tullaan julkaisemaan lähiaikoina EFSA:n www-sivuilla.

^o Focal Point Activities 2009 (Project Report of EFSA, luonnos)

Focal Point -toiminta 2010

Vuonna 2010 FP -toiminnassa keskitytään edelleen vahvistamaan jäsenmaiden ja EFSA:n välistä tieteellistä yhteistyötä. Tälle vuodelle ehdotettuja painopistealueita ovat:

- ylläpitää ja päivittää EFSA:n Artikla 36 listaa
- kannustaa Artikla 36 listan organisaatioita osallistumaan EFSA:n apurahahakuihin, sekä toimeksiantotarjouksiin
- vahvistaa yhteistyöverkostoa Artikla 36 listan organisaatioiden kanssa mm. ottamalla käyttöön vastikään Artikla 36 listan organisaatioille avatun extranet –ympäristön ns. ART36-NET'in (jonka tavoitteena on lisätä ja helpottaa Artikla 36 listan organisaatioiden yhteydenpitoa EFSA:an, samoin kun mm. helpottaa apurahahakemuksista poikineiden hankkeiden hallintaa)
- jatkaa IEP:n kehittämistä, sekä päivittää sitä kansallisilla riskinarviointiaktiiviteeteilla
- edelleen tehdä EFSA:n asiantuntijatietokantaa (EDB) tunnetuksi kansallisille asiantuntijoille
- jatkaa ja tiivistää yhteistyötä Advisory Forum -viestintäryhmän jäsenten kanssa
- järjestää kansallisia tieteellisiä tapahtumia EFSA:n ja sen töiden näkyvyyden nostoon

Painopistealue-ehdotukset käsitellään Advisory Forumissa kokouksessa 11-12.2.2010.

Uutena asiana vuoden 2010 FP -raportointiin on tulossa kustannusten erittely tehtävien mukaan.

Tätä asiaa käsitellään vielä uudelleen seuraavassa FP –kokouksessa (5-6.5.2010).

Yhteistyö Artikla 36 listan organisaatioiden kanssa

Kokouksessa Ilias Papatryfon esitteli EFSA:n kyselytutkimuksen¹ tuloksia. Kysely oli suunnattu EFSA:n apurahahauissa ja toimeksiantotarjouskilpailussa vuosina 2007-2009 menestyneille sekä EFSA:n omalle henkilöstölle. Vaikka ainoastaan Artikla 36 listalla olevat organisaatiot ovat oikeutettuja osallistumaan apurahahakuihin, myös 70% toimeksiantotarjosten (avoinna kaikille) voittajista oli organisaatioita, jotka olivat Artikla 36 listalla.

Tulosten mukaan muutamat organisaatiot olivat hauissa erittäin aktiivisia; jäsenmaittain tarkasteltuna aktiivisimpia olivat Italia (21 hakemusta) ja UK (20 hakemusta) *vrt. Suomesta 2 hakemusta*. EFSA:n Artikla 36 organisaatioille rakennettujen ekstranet –ympäristöjen (Art36-NET ja Art36-DATABASE) tavoitteena on lisätä ja helpottaa Artikla 36 listan organisaatioiden yhteydenpitoa EFSAan, samoin kun esim. helpottaa apurahahakemuksista poikineiden hankkeiden hallintaa. Art36-NET ja Art-36 DATABASE avattiin joulukuun loppupuolella ja niihin on käyttöoikeudet organisaatioiden kontaktihenkilöillä, FPilla, AFilla ja EFSAlla. Edellä mainittujen lisäksi EFSA voi myöntää oikeuksia myös muille Artikla 36 listalla olevien organisaatioiden edustajille.

¹ *Evaluation of EFSA Science Grants and Procurement Schemes (Project Report of EFSA, luonnos)*

Ranskan FP Philippe Prigent esitteli käytännön yhteistyötä FP:n ja Artikla 36 organisaatioiden välillä esimerkkitapauksenaan hanke mehiläisten kuolleisuudesta (Weakening collapse and mortality of bee colonies). Tärkeänä onnistumisen edellytyksenä hän piti nopeaa reagoimista hakuun heti sen avauduttua, sekä sopivien konsortiokumppaneiden löytämistä.

FP:ja muistutettiin myös pitämään maansa Artikla 36 listaa ajan tasalla (*Suomen listaa tullaan päivittämään kahden organisaation osalta: Helsingin yliopiston Elintarviketeknologian laitos ja Soveltavan kemian ja mikrobiologian laitos yhdistyivät vuoden 2010 alusta Elintarvike –ja ympäristötieteiden laitokseksi, samoin kuin TKK:sta tuli osa Aalto –yliopistoa*).

EFSA:n asiantuntijatietokannan (EDB) tilanne

Kokouksessa Sergio Potier Rodeia esitteli EDB –käyttäjäkyselyn tuloksia. Kysely tehtiin sekä EFSA:n omalle henkilöstölle että EFSA:n ulkopuolisille käyttäjille (25 maata osallistui 30stä). Tietokantaan on joulukuun 2009 alkuun mennessä ilmoittautunut 2 262 asiantuntijaa, joista noin 2% (n=51) on suomalaisia. Eniten asiantuntijoita on ilmoittautunut Italiasta, Iso – Britanniasta ja Saksasta. Keskimäärin asiantuntijoiden lukumäärä per maa vaihteli 0,1-14,8% välillä. Arviointiraportin² mukaan 7 jäsenmaata on aliedustettuna tietokannassa. Tietokantaan on tullut yhä enenevässä määrin hakemuksia myös EU:n ulkopuolisista maista (n=33), eniten P- Amerikasta (n=59). Eniten asiantuntijoita on elintarvike- ja ravitsemusalalta.

Tuloksista koostetun arviointiraportin mukaan 85,4% tietokannan asiantuntijoista ovat valmiita luovuttamaan tietojaan myös muiden kuin EFSA:n käyttöön (*EDBa voidaan hyödyntää siis kansallisesti esim. konsortiokumppaneiden etsinnässä*).

FP:t ovat tehneet lähes kahden vuoden ajan EFSA:n asiantuntijatietokantaa tunnetuksi monin tavoin, sekä kannustaneet kansallisia asiantuntijoita ilmoittautumaan siihen. FP:n toivottiin edelleen jatkavan jäsenmaiden asiantuntijoiden aktivoimista liittymään tietokantaan.

Arviointiraportin mukaan EFSA:n henkilöstö koki, että tietokanta tarvitsisi asiantuntijavahvistusta erityisesti toksikologian, epidemiologian ja altistuksen arvioinnin aloilta. Myös kasvinterveydestä on tietokannassa vähän asiantuntijoita. Tietokantaan voi siis edelleen ilmoittautua. *Lue lisää aiheesta kansallisilta FP –sivuilta: http://www.evira.fi/attachments/organisaatio/focalpoint/efsa_expert.pdf*

²*Expert Database 2009 Evaluation Report (Project report of EFSA, luonnos)*

Riskinarviointiin liittyvät työsuunnitelmat (Work Programmes)

Kokouksessa käytiin läpi lyhyesti myös jäsenmaiden riskinarviointiin liittyviä työsuunnitelmia³. 18 maata (*Suomi mukaan lukien*) ovat jakaneet tähän mennessä tietoa suunnitteluasteella olevista riskinarvioinneista, riskinarviointiin liittyvästä tiedonkeräyksestä ja tutkimuksesta. Tämän tiedonkeräyksen taustalla on välttää Euroopan tasolla mahdolliset päällekkäiset työt, samalla myös EFSA ja jäsenmaat saavat tietoa tulevista hankkeista. Sovittiin, että FP:t vaihtoehtoisesti joko tallentavat maidensa työsuunnitelmat IEPiin tai päivittävät ekstranetissä sijaitsevaa yhteenvetotaulukkoa. EFSA suositteli käyttämään taulukkoa, koska siinä annetut tiedot ovat keskenään suoraan vertailukelpoisia (*Suomen tietoja on ilmoitettu päivittämällä taulukkoa*).

³*Sharing information regarding planned activities in risk assessment among EFSA and National Food Safety Authorities (Project report of EFSA, luonnos)*

EU Almanakan päivittäminen (toinen painos)

Saksan FP esitteli EU –almanakan (EU -Almanac on Food Safety; <http://www.bfr.bund.de/cd/31881>) päivityssuunnitelmaa. Almanakan toiseen painokseen on tarkoitus mm. saada mukaan uusia maita (Kroatia, Makedonia, Turkki) sekä lisätä almanakkaan tiedot maiden Conex Contact Poiniteista, sekä kasvinsuojeluaineista, eläinlääkkeistä ja vierasaineista vastaavista viranomaistahoista. Almanakan toisen painoksen on tarkoitus valmistua lokakuuhun mennessä, jota varten FPja pyydettiin toimittamaan Saksan FPlle päivitettäviä tietoja 1.3.2010 mennessä.

Ryhmäkeskustelut

Kokouksessa järjestettiin myös ryhmäkeskustelu, jossa pohdittiin mikä FP -työssä on mennyt hyvin, mikä huonosti ja mitä mahdollisuuksia toiminnalla olisi. Suomen kanssa samassa ryhmässä keskustelivat Belgia, Kypros, Ranska, Irlanti, Latvia, Makedonia, Malta, Puola, Slovenia. EFSasta Torben Nilsson, Ilias Papatryfon ja Stef Bronnzwaer osallistuvat myös ryhmämme työhön. Koska ryhmien aikaansaannoksia ehdittiin kokouksessa käydä läpi vain pikaisesti, lupasi EFSA laatia ryhmien vastauksista vielä myöhemmin toimitettavan yhteenvedon.

EFSA:n tieteellinen lehti (EFSA Journal)

EFSA on lanseerannut uuden tieteellisen lehden EFSA Journal'in (<http://www.efsa.europa.eu/en/efsajournal.htm>), jonka voi tilata edellä olevasta linkistä. Lehdessä julkaistaan EFSA:n tuotoksia, kuten esim. lausuntoja, teknisiä raportteja, ohjeistoja ja yhteenvedoja. Lehdellä on oma "editorial board", "editorial-in chef" ja sillä on omat julkaisukriteerit. Lehden virallinen avaus toteutetaan maaliskuussa jolloin myös FPja pyydettiin tekemään lehteä tunnetuksi maissaan.

Muut asiat

- ✓ Kokouksen puheenjohtaja Bernhard Berger muistutti, että kaikkien vuoden 2010 FP – kokouksiin osallistuvien on täytettävä "Declaration of Commitment" -lomake, joista "originaalit" on toimitettava EFSA:n SCO –yksikölle
- ✓ Kokouksessa käytiin läpi lyhyesti myös jäsenmaista ja EFSasta kerättyä tietoa riskinarviointikoulutuksesta. Tämän tiedonkeräyksen taustalla on ollut EFSA:n halu kartoittaa millaista riskinarviointikoulutusta ja millaisia riskinarviointikoulutustarpeita alalla on.
- ✓ Bernhard Berger esitteli EFSA:n yhteistyöverkostoja ja niiden rooleja. Seuraavassa Advisory Forumin kokouksessa käsitellään uusien riskinarviointia koskevien verkostojen (GMO, Eläinten terveys, Kasvien terveys) jäsenten virallista nimeämistä, toimialuetta, mandaattia, implementointia ja verkostojen kokoonpanoa ja tehtäviä.
- ✓ EFSA:n marraskuussa järjestämä kollokvio käsitteli uuselintarvikkeita, josta raportti tullaan julkaisemaan EFSA:n sivuilla (<http://www.efsa.europa.eu/en/press/news/nda091203.htm>). Seuraava kollokvio käsittelee elintarvikkeiden luokittelua (Scientific Colloquium on Food Classification: Unambiguous ambiguity – the challenge of describing food, Parma Italia 20-21.4.2010) (<http://www.efsa.europa.eu/en/events/event/colloque100420.htm>). Toinen vuonna 2010 järjestettävä kollokvio käsittelee kehityksessä olevia riskejä (emerging risks).

Seuraavat Focal Point –kokoukset; 8th Focal Point meeting 5–6.5.2010 Madrid (Espanja)
9th Focal Point meeting 6–7. 10.2010 Budapest (Unkari)

JAKELU: Eviran jory, K.Savela, M.Aho/MMM, S.Turunen/Suomen Kuluttajaliitto